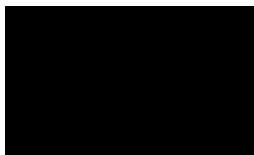

Ministerstwo Zdrowia

Departament
Lecznictwa

DLT.055.6.2024.AS
Warszawa, 04 lutego 2025

w odpowiedzi na petycję w sprawie scentralizowania i ujednoczenia systemu przepisów oraz bazy danych dotyczących krwiodawców, Departament Lecznictwa prosi o przyjęcie poniższego.

Krwiodawstwo to misja i odpowiedzialność. Świadomość uratowania komuś życia jest jedną z najistotniejszych wartości honorowego krwiodawstwa, a krew jest najcenniejszym darem, jaki może podarować człowiek. Dzięki tak szlachetnym, wrażliwym osobom jak krwiodawcy możliwe jest wykonywanie skomplikowanych operacji, ratowanie zdrowia, a także życia ciężko chorych oraz niesienie pomocy ofiarom wypadków. Dlatego też każde działanie mające na celu uhonorowanie postawy dawców krwi zasługuje na rozważenie. Jednocześnie decyzje związane z ewentualnym rozszerzeniem katalogu uprawnień przysługujących Honorowym Dawcom Krwi wymagają dogłębnej analizy w kontekście zgodności z przepisami prawa, które jednoznacznie stanowią, że krwiodawstwo powinno być honorowe i dobrowolne oraz nie może ono pociągać za sobą jakiegokolwiek gratyfikacji finansowej. Również zalecenie Komitetu Ministrów Rady Europy¹ do państw członkowskich w sprawie ochrony zdrowia dawców i biorców w ramach transfuzji krwi wskazuje, że „oddawanie krwi, osocza lub składników krwi jest uważane za dobrowolne i nieodpłatne, jeżeli jest dokonywane przez osobę z jej własnej woli i nie daje podstaw do jakiegokolwiek zapłaty w formie pieniężnej lub w jakiegokolwiek równoważnej postaci”.

W tym miejscu należy wskazać, że w dniu 17 lipca 2024 r. zostało opublikowane rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie norm jakości i bezpieczeństwa substancji pochodzenia ludzkiego przeznaczonych do zastosowania u ludzi oraz uchylające dyrektywy 2002/98/WE i 2004/23/WE²), tzw. rozporządzenie SoHO, które reguluje między innymi zagadnienia dotyczące publicznej służby krwi. Ewentualne zmiany w zakresie uprawnień przysługujących Honorowym Dawcom Krwi muszą pozostać w zgodzie z przepisami ww. rozporządzenia. Jest to kluczowa informacja dla wszystkich państw członkowskich UE, gdyż na przestrzeni 3 lat od dnia wejścia w życie ww. rozporządzenia konieczne jest dokonanie rewizji przepisów

¹ Zalecenie nr R (95) przyjęte w dniu 12 października 1995 r.
² (Dz. U. UE z 2024 r., poz. 1938).

funkcjonujących w danym państwie członkowskim, w tym w zakresie przysługujących krwiodawcom uprawnień. Jakikolwiek zmiany w zakresie uprawnień nadanych i przysługujących Honorowym Dawcom Krwi muszą pozostać w zgodzie z przepisami zawartymi w ww. rozporządzeniu, które wskazuje, że donacja substancji pochodzenia ludzkiego powinna być dobrowolna i nieodpłatna oraz opierać się na zasadach altruizmu dawcy oraz solidarności między dawcą a biorcą.

Jednocześnie podkreślenia wymaga fakt, że komunikacja miejska w Polsce stanowi część większego systemu transportowego – komunikacji zbiorowej – obejmującego zarówno połączenia mające status użyteczności publicznej (publiczny transport zbiorowy), jak i niemające tego statusu (prywatny transport zbiorowy). Ponadto jest ona prowadzona w różnych formach prawnych oraz przez wiele różnych podmiotów, stąd kompleksowe uregulowanie tej kwestii może okazać się niemożliwe. Należy mieć przy tym na względzie, że nieuprawnione jest nakładanie zobowiązań na organy samorządu terytorialnego bez wskazania źródeł ich finansowania. Tego rodzaju ograniczenie dochodów jednostki samorządu terytorialnego bez jednoczesnego zapewnienia innych źródeł finansowania, może zostać uznane za niezgodne z przepisem art. 167 ust. 1 i 4 Konstytucji RP.

W odniesieniu do zagadnienia dotyczącego bazy danych krwiodawców informujemy, że odpowiadając na potrzeby dawców, podmiotów realizujących działalność leczniczą, centrów krwiodawstwa i krwiolecznictwa, a także instytucji nadzorujących system publicznej służby krwi zrealizowano projekt „e-Krew – informatyzacja publicznej służby krwi oraz rozwoju nadzoru nad krwiolecznictwem”³. Realizacja projektu została zakończona z dniem 31 grudnia 2023 r. Integralną część systemu e-Krew stanowią usługi elektroniczne dedykowane dawcom i kandydatom na dawców, które udostępniono dawcom w skali całego kraju za pośrednictwem platformy Internetowe Konto Pacjenta, w domenie pacjent.gov.pl. Obsługa tych usług jest realizowana we wszystkich centrach krwiodawstwa w Polsce. Zakres usług przedstawiono w poniższej tabeli.

Nazwa usługi	Opis funkcjonalności
Planowanie wizyty	Pozwala poinformować, że danego dnia kandydat na dawcę planuje stawić się w punkcie pobrania krwi w celu oddania krwi, wykonania badania lub konsultacji. Zakłada możliwość przekazania informacji w sposób elektroniczny za pomocą portalu IKP, w tym określenia punktu pobrań, daty oraz celu wizyty (tj. donacja, badanie lub konsultacja).
Wnioski o zaświadczenie dla pracodawcy	Umożliwia wystawienie dawcy zaświadczenia dla pracodawcy w celu potwierdzenia uprawnienia do dni wolnych od pracy lub zwolnienia na czas badań lekarskich. Po oddaniu krwi dawca może zalogować się do IKP i wystąpić o wystawienie zaświadczenia w postaci elektronicznej.
Wnioski o zaświadczenie dla Urzędu Skarbowego	Umożliwia wydanie w formie elektronicznej zaświadczenia dla Urzędu Skarbowego w celach podatkowych. Wniosek potwierdza objętość oddanej krwi w danym roku podatkowym i upoważnia do odliczeń z tytułu darowizny. Dawca może złożyć wniosek za pośrednictwem portalu IKP.
Wnioski o odznakę	Umożliwia wydanie w formie elektronicznej zaświadczenia potwierdzającego objętość oddanej krwi lub jej składników w przeliczeniu na krew pełną

³ W ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa, działanie 2.1 – Wysoka dostępność i jakość e-usług publicznych.

	w celu uzyskania odznaki Zasłużonego Honorowego Dawcy Krwi. Dawca może także wyrazić zgodę na przekazanie danych do Polskiego Czerwonego Krzyża w celu wnioskowania o odznakę – na tej podstawie generowany jest wniosek. RCKIK potwierdza ilości krwi, które dawca oddał, a następnie przekazuje zaświadczenie wraz z wnioskiem w formie elektronicznej do PCK.
Wgląd do informacji profilowanej	Udostępnia informacje dotyczące konkretnego dawcy. Dawca lub kandydat na dawcę za pośrednictwem formularza elektronicznego może wyrazić zgodę na kontakt telefoniczny lub mailowy (np. w sprawie statusu złożonego wniosku o wydanie zaświadczenia, itp.). W wersji docelowej usługa jest zasilana danymi centralnej bazy danych i umożliwia otrzymanie informacji takich jak: <ul style="list-style-type: none"> – suma oddanej krwi w przeliczeniu na krew pełną; – informacja o ostatniej donacji; – czas do kolejnej możliwej donacji; – możliwe daty donacji wg określonych składników; – czas zakończenia okresu dyskwalifikacji czasowej; – ilość krwi potrzebnej do złożenia wniosku o przyznanie tytułu i odznaki; – wyniki wykonanych bezpłatnych badań. W przypadku dawców oddających krew w Centrach, w których dotychczas nie uruchomiono systemu e-Krew, usługa udostępnia dane z obecnych systemów Centrów, które przekazywane są do Krajowego Rejestru Dawców Krwi (informacja o ostatniej donacji).
Wycofanie donacji	Pozwala poinformować uwierzytelnionego dawcę, że jego krew nie nadaje się do użytku i konieczne jest wycofanie jej z użytku. Wycofanie donacji może nastąpić po oddaniu krwi lub jej składników i dotyczy ostatniej donacji.

Należy jednak zwrócić uwagę, że szereg informacji o charakterze historycznym, określających uprawnienia krwiodawców, np. ilość oddanej krwi pełnej, czy lista legitymacji i odznak, nie posiada postaci elektronicznej. Z uwagi na fakt, że ewidencja wydanych odznak, legitymacji oraz duplikatów, jak również dane potwierdzające osiągnięcie odpowiedniego litrażu krwi i jej składników nie są w pełni zdigitalizowane, a dane są rozproszone i były prowadzone w formie papierowych kartotek przez poszczególne Oddziały Rejonowe Polskiego Czerwonego Krzyża nie jest możliwe ich udostępnienie bez uprzedniego przetworzenia na formę elektroniczną i migrowanie do odpowiedniego systemu informatycznego. W ramach rozwoju systemu e-Krew planowana jest integracja z produktami platformy mObywatel – w pierwszej kolejności zakłada się możliwość obsługi dawców legitymujących się aplikacją mDowód, wraz z integracją części danych pochodzących z systemu mObywatel, podczas rejestracji w Centrach.

Z wyrazami szacunku

Maciej Karaszewski
Dyrektor
/dokument podpisany elektronicznie/